

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 17. juni 2008
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2008-792-0548
Dok.: JEE41082

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 652 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 28. april 2008.

Lene Espersen

/

Lars Hjortnæs

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 652 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”Vil ministeren levere en udførlig redegørelse for forskellene mellem praksis vedrørende bestemmelserne om ringeagtsytringer i straffelovens § 267 i forhold til Menneskerettighedsdomstolens praksis om "Value Judgments", herunder levere eksempler på forskellene mellem disse samt redegøre for, hvordan dette har påvirket dansk ret?”

Svar:

1. Efter straffelovens § 267 straffes den, som krænker en andens ære ved fornærmelige ord eller handlinger eller ved at fremsætte eller udbrede sigtelser for et forhold, der er egnet til at nedsætte den fornærmede i medborgeres agtelse, med bøde eller fængsel indtil 4 måneder.

Bestemmelsen sonderer mellem sigtelser og såkaldte ringeagtsytringer. Sigtelser er udtalelser eller dertil svarende handlinger, som efter deres indholds art i princippet lader sig efterprøve på en objektiv måde, dvs. en påstand om et forhold, som lader sig bevise eller afkræfte. Efter straffelovens § 269 er en sigtelse straffri, når dens sandhed kan bevises. Ringeagtsytringer, dvs. ”fornærmelige ord og handlinger”, er udtalelser mv., som er udtryk for en foragtende, hånende, latterliggørende eller på anden måde nedvurderende opfattelse af en person, hvor spørgsmålet om sandhedsbevis ikke kan opstå. Der henvises bl.a. til Vagn Greve mfl.: Kommenteret straffelov – Speciel del, 8. udgave (2005), side 403-407, samt Knud Waaben: Strafferettens specielle del, 5. udgave (1999), side 218-223.

2. Efter den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 10 har enhver ret til ytringsfrihed. Udøvelsen af ytringsfriheden kan dog underkastes sådanne formaliteter, betingelser, restriktioner eller straffebestemmelser, som er foreskrevet ved lov, og som er nødvendige i et demokratisk samfund bl.a. for at beskytte andres gode navn og rygte.

Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol sonderer i sin praksis vedrørende artikel 10 mellem ytringer om faktiske forhold (”facts”) og værdidomme (”value judgments”). Førstnævnte er kendetegnet ved, at udtalelsernes rigtighed lader sig påvise. Sidstnævnte er kendetegnet ved, at der er tale om subjektive vurderinger, hvis rigtighed ikke lader sig påvise. Hvis der er tale om udtalelser om faktiske forhold, skal den pågældende som udgangspunkt være i stand til at føre sandhedsbevis for udtalelsernes

rigtighed, hvorimod det vil være i strid med konventionen at stille dette krav i forhold til værdidomme.

Selv hvis en udtalelse må karakteriseres som en værdidom, er det et krav, at der er et tilstrækkeligt faktisk grundlag for at fremkomme med den kritiske værdidom, idet det i modsat fald kan være uforholdsmæssigt at fremkomme med udtalelsen. Forskellen mellem værdidomme og faktiske forhold, som der skal føres sandhedsbevis for, er således i sidste ende et spørgsmål om graden af faktuelle beviser, der skal fremføres. Der henvises herom bl.a. til Jon Fridrik Kjølbro: Den Europæiske Menneskerettighedskonvention – for praktikere, 2. udgave (2007), side 657-659 og 675.

3. Det beror på rettens konkrete vurdering af en udtalelse mv., herunder de omstændigheder hvorunder den er fremsat, om der er tale om en sigtelse eller en ringeagtsytring omfattet af straffelovens § 267. Menneskerettighedsdomstolen foretager tilsvarende en selvstændig prøvelse af, om der er tale om ytringer om ”værdidomme” eller ”faktiske forhold”.

Straffelovens § 267 skal fortolkes og anvendes under hensyntagen til ytringsfriheden, herunder Menneskerettighedsdomstolens fortolkning af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 10.

Som eksempel herpå kan nævnes Højesterets dom af 17. juni 2003, som er gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2003 side 2044. I denne dom, der omhandlede udtrykket ”racistiske synspunkter”, fandt Højesteret, at straffelovens § 267 ikke var overtrådt og anførte i den forbindelse:

”Efter en samlet vurdering finder Højesteret herefter, at [k]’s anvendelse af udtrykket ’racistiske synspunkter’ ikke under de foreliggende omstændigheder kan anses for utilbørligt, og at [k] derfor ikke har overtrådt straffelovens § 267, stk. 1.

Højesteret bemærker i øvrigt, at det må antages, at et modsat resultat ville være i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 10 om ytringsfrihed, således som denne bestemmelse fortolkes af Menneskerettighedsdomstolen, jf. bl.a. domstolens dom af 26. februar 2002 i sagen Unabhangige Initiative Informationsvielfalt mod Østrig. Udtrykket ’racistiske synspunkter’ har saledes karakter af [k]’s værdidom (’value judgement’) vedrørende [x]’s og [y]-partis holdninger. Anvendelsen af udtrykket er sket i en politisk debat om vigtige samfundsmæssige anliggender og har haft tilstrækkeligt grundlag i [x]’s udtalelser på [y]-partis årsmøde. På denne baggrund kan [k]’s anvendelse af udtrykket ’racistiske synspunkter’ efter en helhedsvurdering ikke antages at overskride grænserne for ytringsfriheden.”